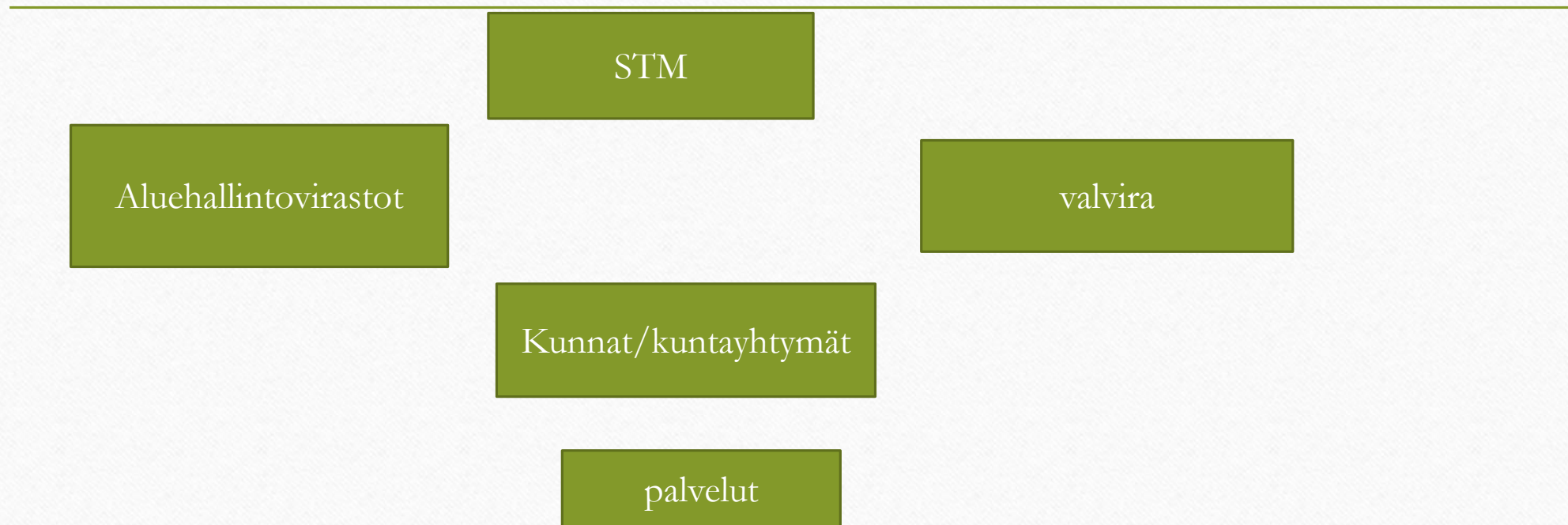

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmät ja vastuu

Anne Huttunen 2021

Lähde: stm

STM

- Sosiaali- ja terveysministeriö
- **valmistelee lainsäädännön ja ohjaa sen toteutumista**
- **johtaa ja ohjaa sosiaaliturvan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä ja toimintapolitiikkaa**
- **määrittelee sosiaali- ja terveystalouden suuntaviivat**, valmistelee keskeiset uudistukset ja ohjaa niiden toteuttamista ja yhteensovittamista
- vastaa yhteyksistä poliittiseen päätöksentekoon.

Tutkimus ja kehittäminen

- **Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastot ja laitokset** vastaavat tutkimus- ja kehittämistehtävistä hallinnonalalla.

Hallinnoalaan kuuluvat:

- **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL**
- **Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea**
- **Säteilyturvakeskus**
- **Työterveyslaitos**

- **THL**

päämääriä ovat väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, terveys- ja sosiaalipalveluiden kehittäminen sekä sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäiseminen.

- **Fimea** ylläpitää ja parantaa väestön terveyttä valvomalla ja kehittämällä lääkealaa.
- **Säteilyturvakeskus** valvoo säteily- ja ydinturvallisuutta Suomessa. Tavoitteenamme on ihmisten, yhteiskunnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojelu säteilyn haitallisilta vaikutuksilta.
- **Työhyvinvoinninlaitos** työhyvinvoinnin asiantuntija, joka tutkii, palvelee ja kouluttaa.

Luvat ja valvonta

- Aluehallintovirastot ohjaavat ja valvovat kunnallista ja yksityistä sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintovirastot / **AVI**

- vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon **alueellisesta ohjauksesta ja valvonnasta**.
- arvioivat kuntien **peruspalveluiden saatavuutta ja laatua**.
- myöntävät **toimiluvat** alueen yksityisille sosiaali- ja terveysalan palveluntuottajille.
- myöntävät alkoholijuomien anniskelu- ja myyntiluvat ja valvovat myyntiä.
- **käsittelevät kanteluja ja yksilön oikeusturva-asioita**.
- **vastaavat työsuojelun** valvonnasta.
- huolehtivat pelastustoimen kehittämisestä ja poikkeusoloihin varautumisesta.

Valvira

- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto **Valvira** ohjaa, valvoo ja hoitaa lupahallintoa sosiaali- ja terveydenhuollossa, alkoholihallinnossa ja ympäristöterveydenhuollossa.

Kunnat, yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt

Kunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Ne voivat tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut yksin tai muodostaa keskenään kuntayhtymiä. Kunta voi myös ostaa sosiaali- ja terveystalvveluja muilta kunnilta, järjestöiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta.

- Sairaanhoidopiirit järjestävät erikoissairaanhoidon. Jotkut erikoissairaanhoidon palvelut järjestetään yliopistosairaaloiden erityisvastuualueiden pohjalta

Käsitteet

- **Sosiaalivakuutukseen**
- kuuluu **lakisääteinen** kansan- ja eläkevakuutus, lakisääteinen sairausvakuutus, tapaturmavakuutus ja työttömyysturva
- **Sosiaalihuollolla** tarkoitetaan sosiaalipalveluja, sosiaaliavustuksia, toimeentulotukea, sosiaalista luottoa
- **Sosiaaliavustuksiin** kuuluu lapsilisä, äitiysavustus, opintotuki, lasten kotihoidon tuki, elatustuki, asumistuki, sotilasavustus

Sosiaali- ja terveystalvelut

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- **Vammaisten palvelut**
- **Vanhusten palvelut**
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Maahanmuuttajien palvelut

Kuntien vastuulla olevat **sosiaali- ja terveydenhuollon** palvelut

- kasvatus- ja perheneuvonta
- kotipalvelut
- asumispalvelut
- laitoshuolto
- perhehoito
- omaishoidon tuki
- lasten- ja nuorten huolto
- päivähoito (voidaan järjestää myös koulutoimen yhteydessä)

-
- päihdehuolto
 - kehitysvammaisten erityishuolto
 - vammaisuuden perusteella järjestettävät tukitoimet
 - kuntouttava työtoiminta
 - terveysneuvonta
 - sairaanhoito ja kuntoutus
 - ensihoito ja sairaankuljetus

-
- hammashuolto
 - kouluterveydenhuolto
 - opiskeluterveydenhuolto
 - seulonnat
 - työterveyshuolto
 - mielenterveyspalvelut

Kiitos

-
- sosiaali- ja terveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys
 - erikoissairaanhoido, mukaan lukien hyvin pitkälle erikoistuneet hoidot (esim. aivoverisuonten ohitusleikkaukset, elinsiirrot)
 - erityisen vaativat sosiaalihuollon palvelut (esim. seksuaalisen hyväksikäytön tutkimus ja hoito, raskaana olevien päihdeäitien hoito ja kuntoutus)
 - alueellaan tutkimukseen, kehittämiseen ja koulutukseen liittyviä tehtäviä.